

“Een bijzondere klik”

Als vrijwilliger contacten leggen

TEKST LESLIE SCHWARTZ

De JMW Telefooncirkel zorgt voor een regelmatig contactmoment tussen zelfstandig wonende ouderen en een vrijwilliger. Voor de betrokken vrijwilliger betekent het, behalve de mogelijkheid om te helpen binnen de Joodse gemeenschap, vaak een verrijkend en gezellig contact. Hoe leuk dit kan zijn blijkt uit de bijzondere band die ontstaan is tussen vrijwilliger Nannette Sibinga en Emile Kool en zijn vrouw Ria Ammerlaan.

Emile wordt ook wel de onderduikbaby van ‘Het Achterhuis van Rotterdam’ genoemd. Hij werd op 6 januari 1944 geboren op het onderduikadres van

Nannette is meer dan een luisterend oor, ook zij geniet van de gezelligheid en van de soms pittige, maar altijd respectvolle discussies. Emile en Nannette herkennen veel van elkaar in de geschiedenis van hun ouders en grootouders.

— *Kunnen jullie iets vertellen over jezelf en over je Joodse achtergrond?*

Emile: “Mijn ouders hebben in de oorlog drieënhalve jaar samen ondergedoken gezeten op de orgelzolders van de Breepleinkerk, waar ik ook ben geboren. Ze vertelden er wel iets over, bijvoorbeeld dat het altijd koud was, maar over de oorlog zelf weinig. We deden thuis ook niets aan Joodse tradities, ik moest het zelf ontdekken. Toen ik een jaar of dertien was ging ik wel naar sjoel, maar toen een vrouw daar tegen mij zei: “Jij bent geen goede Jood”, ben ik nooit meer teruggegaan. Maar het is mij altijd bijgebleven: Jood ben je, en Jood blijf je.”

“Het voelt niet als vrijwilligerswerk.”

Nannette: “Wij deden thuis ook niet veel aan de Joodse tradities en ik herken duidelijk parallellen met het verhaal van Emile. Mijn grootouders hebben tijdens de oorlog ondergedoken gezeten op verschillende plekken en kwamen getraumatiseerd uit de oorlog. Ik denk dat ze behoorlijk afkerig waren geworden van het Jodendom. Ze aten dan wel geen varkensvlees, maar naar sjoel gaan deden ze niet meer. Dus mijn moeder kreeg er weinig van mee. En ik ben dan de volgende generatie. Rond een jaar of zestien werd ik nieuwsgierig naar mijn Joodse achtergrond, ging op eigen houtje op onderzoek uit en kwam zo bij JMW terecht. Ik nam een abonnement op de Benjamin en werd later lid van B’nai B’rith.

— *Hoe ging het contact via de telefooncirkel?*

Nannette: “Tijdens de eerste lockdown zag ik in de nieuwsbrief van JMW een oproep voor vrijwilligers voor de telefooncirkel. Ik reageerde en kreeg informatie over personen die gebeld wilden worden. Met Emile sprak ik

Ria & Emile zijn ouders, de orgelzolders van de Breepleinkerk in Rotterdam-Zuid. Hij woont in Pijnacker, samen met zijn echtgenote Ria. Nannette is adviseur sociale innovatie en woont in Amsterdam.

Nannette spreekt Emile en Ria sinds het begin van de coronacrisis één, soms twee, keer per week. Na tweeënhalve jaar is hun vriendschap sterker dan ooit. De warme, hartelijke connectie die zij hebben is voelbaar.

Nannette Sibinga

een vast tijdstip af om wekelijks te bellen. We proberen dinsdag einde van de middag aan te houden.”

Emile & Ria: “Door corona konden we weinig de deur meer uit, en toen ik benaderd werd voor de telefooncirkel wilde ik graag meedoen. Dus werden we gebeld door Nannette. Het was meteen erg gezellig, we zitten vaak te wachten tot het weer dinsdag is.”

Nannette: “Ons contact is heel bijzonder, dus dat hebben we zelf voortgezet en het voelt niet als vrijwilligerswerk. Want toen wel elkaar beter leerden kennen, bleken we een bijzondere klik te hebben en ontwikkelden gewoon een sterke relatie en vriendschap.”

— *Wat voor onderwerpen bespreken jullie?*

Emile & Ria: “Over mijn gezondheid en gewoon over het weer. Of bijvoorbeeld met Chanoeka, als we kaarsjes aansteken, dan laten we die aan elkaar zien. We geven Nannette ook graag advies en waarschuwingen, zo van “let op”, “doe dat niet”, “doe voorzichtig” en “praat niet met vreemde mannen!”

Nannette: “Eigenlijk bespreken we alles. Soms gaat het over Joodse thema’s, soms over politiek, maar vooral over het dagelijks leven. Ik maak natuurlijk ook van alles mee, bijvoorbeeld met betrekking tot relaties. Daar hebben we het dan ook over.”

Emile & Ria: “We hebben het over vroeger en nu, en we verschillen regelmatig van mening. Maar dat mag, we hoeven niet allemaal hetzelfde te denken. Zo van “ik weet wel hoe jij erover nadenkt, maar...” Dan hebben we een discussie en aan het einde hebben we het altijd weer hartstikke goed met elkaar. Je moet wat kunnen zeggen, maar je moet ook wat kunnen incasseren.”

“Zelf vind ik de verschillen tussen ons juist verfrissend.”

Nannette: “Als je belt is er geen script om te volgen, je bespreekt wat er op dat moment speelt. Vaak gaat dat over nieuwsitems, en dan kom je er snel achter wat iemands

politieke voorkeur is. Maar het bleek dat we heel goed met elkaar kunnen discussiëren, zo van, “wij zien het zo, niet op jouw manier”. Zolang het met respect over en weer kan is dat natuurlijk prima. We hebben het ook over het verschil Rotterdam versus Amsterdam, daar maken we graag grapjes over. Zelf vind ik de verschillen tussen ons juist frappant en verfrissend, want dan hoor ik ook een heel ander perspectief.”

Emile: “Ik zeg altijd: Rotterdammers zijn de beste lui van Nederland, van de wereld!”

— *Hoe was het om elkaar voor het eerst “live” te bezoeken?*

Nannette: “Het was heel bijzonder en heel fijn om elkaar bij Emile en Ria thuis te ontmoeten. Ze zijn heel hartelijk en lief. Ze kwamen me ophalen van het station, en bij het weggaan kreeg ik nog een heerlijke Amsterdamse ossenworst mee. Het was zo gezellig, dat ik een paar uur bleef hangen.”

Emile: “Het was eigenlijk veel te kort!” •

Ook vrijwilliger worden bij JMW? Neem dan contact op met activiteiten@joodswelzijn.nl